

Chronicon chronicorum ecclesiastico-politicum

ex huius superiorisque aetatis scriptoribus concinnatum ; qua non modo pontificum, archiepiscoporum, abbatum, &c., set et doctorum armis literisque illustrium, dies natalis ... egregiaque eorum ... facinora ... breviter delineantur ...

Gruterus, Janus

Francoforti, 1614

Secvndvm Capvt, Continens Catalogvm Omnivm Episcoporum & Archiepiscoporum Moguntinensium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64659)

*Vel pete Sauromatas, ubi Renola Rigaa, surgunt,
Ultima de septem sedibus, alta micans.*

Huic subsunt Episcopatus comprouinciales:

- 1. Reuahensis.   3. Oeseliensis.
- 2. Curienfis,   4. Derptensis.

Sunt autem & alii adhuc Episcopatus in Germania, videlicet Basiliensis, Sedunensis, & Lausannensis: Hi Bisantino Archiepiscopatu subsunt: is Galliae, non Germaniae Archiepiscopatibus annumeratur.

SECUNDVM CAPVT, CONTINENS CATALOGVM OMNIVM EPISCOPORVM & Archiepiscoporum Moguntinensium,

I.

SANCTVS Crescens siue Crescentius, vnus ex primis Germaniae Apostolis: Diui Pauli auditor, comes, ac discipulus: Primus Moguntiam ad Christum conuertit, & primus numeratur eius sedis antistes ac Episcopus.

II.

Bodardus siue Budibardus.

III.

Suffronius.

IV.

S. Maximus, magnus sacrarum scripturarum interpres, & qui scriptis Artianam sectam impugnavit, circa annum Christi 345.

V.

Sidonius.

VI.

Marinnus, interfuit Synodo Coloniensi in qua Euphrates

Coloniensis Episcopus Arrianæ sectæ assecla è gubernationis fastigio deiicitur, anno Christi 399. obiit anno 403.

VII.

Sigismundus.

VIII.

Lindegasius.

} acres Arrianorum
confutatores.

IX.

S. Auræus ab Hunnis trucidatur anno Christi 454. quæ Moguntia Arrianæ Hæreseos fœda tum habitatio, ab Attyla funditus euersa, & solo æquata est.

X.

Rudelinus, aliis Vuencelinus.

XI.

Landouoldus

XII.

Haboaldus aliis Laboaldus.

XIII.

Sigebertus vixit anno Domini 498. temporibus Clodouei Galliarum regis: quibus cœpit Veteris Monasterii Cœnobium virginum, ex liberalitate dominæ Willadis Francorum ducissæ, quæ neptis erat Sigeberti Episcopi ex Mechtilde sorore, gubernatrice prouinciarum Rhenensium.

XIV.

Ruthardus Iustiniani Imperatoris temporibus vixit, anno videlicet 525. Sub hoc Episcopo Dagobertus Galliarum Rex, Moguntiam reædificare & egregie munire cepit, translata tamen à priori loco ad Rhenum, ducentis fere passibus, quam pulchre absoluit.

XV.

Geroldus primus renouatæ Moguntia à Dagoberto Episcopo.

Episcopus, vixit temporibus Pipini & Carolomanni Gallie regum, à quibus Vuormatiensis etiam Archiepiscopus est designatus. Gessit bella pro Pipino contra Saxones Thuringiam vastantes, sed infelicitè, nam à Saxonico quodam regulo trucidatus est, vnde natum distichon:

*Ense Geroldus obit Præsul, qui dimicat ense,
Per placet ergo chorum, non adisse forum.*

XVI.

Gerulio legitimus filius Geroldi Episcopi, successit patri in utroque Episcopatu, anntientibus Pipino & Carolomanno, apud quos fuerat educatus. Is Saxonibus iterum rebellibus, ad Thuringiam defendendam etiam in militiam profectus, patrem trucidatum vltus est, propria manu interficiens regulum Saxonicum, à quo sciebat patrem suum cælum esse. Hæc cædes occasio fuit translatae Archiepiscopalis sedis ex Vuormacia ad Moguntiam. Gerulio ab utriusq; Episcopatus fastigio deiectus & Monasterio intrusus est, vt ibi penitentiam ageret de commissa cæde.

XVII.

S. Bonifacius primus Archiepiscopus, ex Augusto regum Angliæ stirpe ortus, antea Vunefridus appellatus, fundator Fuldensis, plenius erudiuit Germaniam in Christianismo, & eam ab erroribus Arrianis & aliis repurgavit, vnde Germanorum Apostolus dici meruit: fundavit & instituit auxiliis Caroli Magni, Episcopatus tres, Herbipolensem, Aylsterensem & Frysingensem, anno Christi 745. Præfuit sedi Moguntinæ laudabiliter 35. annis: Tandem valetudinarius senex proficiscitur in Frysiam, vt & illam ad Christi cognitionem converteret, & à gentilicis superstitionibus repurgaret: sed ab infidelibus ibi trucidatus, Martyrii coronam accepit, anno Christi 755. Corpus eius Fuldæ quiescit.

XVIII.

S. Lullus eligitur anno Christi 756. à superstite adhuc

Pipino, præfuit annis vno & triginta. Interfuit bellis à Carolo magno in Saxonia gestis. obiit Anno 787.

XIX.

Richolphus Caroli magni prius consiliarius intimus: eligitur anno 787. Sub eius gubernatione perit incendio pons Moguntinus, anno 812. præfuit laudabiliter annis 26. obiit anno Christi 813. sepelitur in Cænobio S. Albani à se, subsidiis tamen Caroli magni primitus fundato.

XX.

Haystolphus aliis Picandus dictus, Monachus instituti Benedictini, eligitur à Carolo magno: præfuit annis 11. Obiit 28. Ianuarii, anno Christi 825. sepelitur apud S. Albanum in sacello Diui Bonifacii.

XXI.

Odogarius eligitur à Ludouico Pio, præfuit annis viginti duobus. Abluit lauacro Baptismi Harioldum Danorum regem, conuersum ad Christum cum coniuge, liberis, & alijs quot Danorum millibus. Anno Christi 826. Idq; Moguntinæ factum in præsentia Ludouici Imp. Obiit vndeclima Kalendarum Maii, anno Christi 847. Sepelitur apud sanctum Albanum.

XXII.

Rabanus patria Fuldensis, alibi Magnentius Maurus appellatus, Bedæ Anglici discipulus, Poeta mirificus, Theologus insignis, qui tota Biblia commentariis illustrauit, & multa etiam alia, cum prosa tum ligata oratione scripsit. Vir vitæ innocentia, & morum sanctimonia clarissimus: primum ex professore Parisiensis Gymnasii Abbas factus, postea vero ex Abbate Fuldensi, ad Archiepiscopalem dignitatem euectus, eligitur à Ludouico secundo: anno 847. Præfuit Moguntinæ sedi nouem annis, qui prius Fulde triginta duob. annis Abbatiam gubernarat: vbi incomparabilis Bibliothecæ primus collector & author extitit. Con-

didit extra muros Fuldenſis ciuitatis Monafterium montis S. Petri, in ſublimi colle ſitum. Damnauit in Synodo Moguntina Godeſchalcum Hæreticum. Obiit anno Chriſti 856. ſepelitur in patria.

XXIII.

Carolus dux Aquitaniæ, filius Regis Francorum Pipini: præfuit poſt Rabanum ſeptem annis, Obiit 4. Junii, anno ſalutis 863. Quiſcit apud ſanctum Albanum.

XXIV.

Ludibertus ſiue Lindebertus, eligitur anno Chriſti 863. præfuit laudabiliter 26. annis: condidit de paternis bonis Collegiatam Eccleſiam Moguntinam S. Mauritio dicatam. Obiit anno Chriſtianorū 889. ſepelitur apud S. Albanum.

XXV.

Sunderholdus aliis Sunzo, vir ſanctiſſimę virę, Moguntia natus, Fuldæ inſtitutus & educatus, ab Arnulpho Imperatore Moguntinam ſedem gubernandam accepit, præfuit pie & laudabiliter per vnus anni & menſium aliquot breue ſpatium, occubuit ad Rhenum, non procul à Vuormatia in expeditione contra Nordmannos, qui feuerè tam graſſabantur in prouincias ad Rhenum ſitas: idque factum 26. Junii, anno 891. ſepelitur in Cœnobio S. Albani.

XXVI.

Hatto Francorum rex, conſtituitur anno Chriſti 891. ab Arnulpho Imperatore, cuius erat compater, nam filium Imperatoris Ludouicum ſuſcepit ex lauacro Baptiſmi. Præfuit vno & viginti annis ſedi Moguntinæ: Elwangenſi Abbatia 17. Diui Augiæ 26. annis: Fuldenſi item Cœnobio aliquandiu. Iniquus Albetto Comiti Bambergenti, qui & Henrico Aucupi Saxonie duci, poſtea Imperatori inſidiatus eſt, ſed fruſtra. Obiit anno Chriſti 913. Scribunt aliqui eum & corpore & animo à Dæmonibus in Ætarnam flammium Siciliæ montem abreptum eſſe, cum tali clamore:

Sic peccata lues, atq; ruendorus.

XXVII.

Herigerus eligitur post mortem Hattonis, præfuit 11. annis: cognominabatur Pius Episcopus. Vixit Henricum Aucupem in Rom. regem. Resignauit munus Episcopi cuiusdam Ruperto, anno Christi 924. Obiit postea anno Christi 930.

XXVIII.

Rupertus substituitur ab Herigero Archiepiscopo, anno gratiæ 924. Præfuit 4. annis & 6. mensibus, & cessauit interitum anno 928. Hunc aliqui non numerandum censent inter Archiepiscopos, sed tantum coadiutorem vocant.

XXIX.

Hildebertus aliquibus Hildebrandus dux Franciæ Orientalis, & Abbas Fuldensis, eligitur in Archiepiscopus Moguntinum, anno Christi 928. Præfuit 9. annis, Coronauit Aquisgrani Othonem primum, Aucupis filium. Obiit 13. Septembrium, anno Domini 938. sepelitur in Albani magnifico ac petueteri Cænobio.

XXX.

Fridericus dux Lotharingiæ, eligitur anno Domini 938. Præfuit annis pene 18. Fundator præposituræ Moguntinæ sancti Petri: cum in Rheno amisisset Giselbertum fratrem, sediciosum contra Othonem. Obiit 24. Nouembrium, anno à nato Christo 954. In Albano positus.

XXXI.

Gulielmus dux Saxoniam, Othonis Imperatoris ex Editha Angliæ regina filius: omnibus virtutibus illustris & conspicuus Princeps, omnibusque charissimus, eligitur anno Christi 954. Præfuit 14. annis. Deduxit Othonem fratrem Romam, ut ibi Imperator coronaretur à Patre Othonem: de reuersus, ex hac vita emigravit, anno Domini 968. Conditur honorifico Mausoleo apud D. Albanum.

XXXII.

XXXII.

Hatto Abbas Fuldenſis, eligitur in Archiepiſcopum Moguntinum, ab ipſo Othone Imperatore, ſed præfuit ii. ſaltem menſibus. Deuoratur à muribus in medio Rheno, iuſto Dei iudicio, propter miſere exceptos, & incendio deletos pauperes, factum id an. Domini 969. ſepelitur in templo S. Albani, prope alios Archiepiſcopos.

XXXIII.

Rupertus ſucceſſit Hattoni, & Eccleſiæ Moguntinæ præfuit annis ſex. Obiit anno 976.

XXXIV.

Willigiſus ex pago quodam Saxonico, Stroningen natus, patre Hamaxurgo, vir vt eximie doctus ac prudentiſſimus, ita omni genere optimarum virtutum maximè excellens, ac iccirco Othoni ſecundo longè chariſſimus, cuius erat Sacellanus & Conſiliarius intimus. Is ab Othone eodem in Moguntinæ ſedis ſtaſtigiū eſt collocatus: Habebat ille vbique in habitatione thalamo & cœnaculo ſuo depictam rotam cum hæc inſcriptione, Willigiſe memineris, quid ſis, & quid olim fueris. Hæc rota poſtea, Inſigne Archiepiſcopatus Moguntino datum & confirmatum eſt, ab Henrico II. Claudio. Is ipſe Willigiſus primus fuit inter Archiepiſcopos Moguntinos imperii Elector. Inſtituit & educavit Imp. Othonem III. cuius erat in gubernando vniuerſo Imperio locum tenens, poſt mortē Othonis II. Poſt mortē tandem Othonis tertii elegit cum aliis Imperii Electoribus, Henricū Claudū. Egrege illuſtrauit & auxit Moguntinā cum urbem, tum Eccleſiam. Obiit an. Chriſti 1011. cum laudabiliter præſuiſſet Archiepiſcopatus 36. penè annis: ſepelitur magnificè in noua Baſilica S. Stephani à ſe inchoata, & maximis ſumptibus exædificata.

XXXV.

Erbo Comes ab Hohenwart, Bauarus: eligitur poſt mortem Willigiſi, moritur eodem ſtatim anno, antequam

bbb

Pontificiam impetraret confirmationem, vnde Archiepiscoporum Catalogo ab aliquib. non annumeratur.

XXXVI.

Heriboldus, siue vt alii appellant, Ergkenboldus, Abbas Fuldenfis Erboni successit: natione Saxo. Sancto Bernardo Episcopo Hildesiano in Saxonib. & Comiti Summersenburg sanguinis propinquitate & neceffitudine coniunctus. Praefuit nouem annis vtiliter, in quibus Collegiatam S. Crucis Ecclesiam fundauit & erexit: Obiit anno gratia 1020. sepelitur in templo S. Ioannis.

XXXVII.

Aribo Palatinus Rheni eligitur anno Christi 1020. praefuit annis 11. Erat Archiepiscopus eximie doctus, praesertim in sacris literis: illustrauit commentariis quindecim Psalmos graduum. Extant & alia quaedam ipsius monumenta. Elegit post mortem Henrici Claudi, Comitis Saliquum. Obiit tandem an. Dom. 1031.

XXXVIII.

S. Bardo ex nobili Wederouia familia de Oppersteden natus, patre Adelberto, matre Chulcina: Abbas Fuldenfis & Hirsteldentis. Inde Moguntiam accersitus. Ipsi Archiepiscopali pie ac laudabiliter praefuit 20. annis: Erat sapientia & eruditione, & Eloquentia conspicuus, tanta, ut quicquid concionantem audirent, alterum eum Chrysostomum appellarent. Elegit Imperatorem Henricum III. cuius coniugem, Dominam Agnetem Comitissam Pictauensem vixit. Huius temporib. Moguntia coacta, & celebrata est magna Synodus, cui praesens erat Romanus Pontifex Leo IX. Alfata & Comes a Dagspurg cum 41. Germania Episcopo Henricus item Imperator cum maxima Principum ac Comitum congregatione. In ea Synodo consultatum & actum est de pacanda Gallia, in qua multi exarserant graues tumultus. Obiit S. Bardo an. Christi 1051. sepelitur in Cathedrali Ecclesia S. Martini, ab Episcopo Willigiso coepta, & a Bardone absoluta.

XXXIX.

Luidboldus siue Leopoldus, Monachus Fuldenfis ac
Præpositus Cathedralis Ecclesiæ Babenbergensis: eligitur
in Archiepiscopum an. Dom. 1051. Præfuit laudabiliter 9.
annis, Fundator Monasterii ad S. Jacobum, in monte spe-
cioso. Obiit septima Decembrium, Anni à nato Christo
1060. Sepelitur in suo nouo Cœnobio.

XL.

Sigefridus Baro ab Eppenstein, Abbas Fuldenfis, voca-
tur ad gubernaculum sedis Moguntinæ, an. Christi 1060.
Profectus est ad terram Sanctam cum aliis quibusdã Ger-
mania Episcopis ac Principib. anno Christi 1063. Inde fœ-
litter reuersus erexit in honorem B. Virginis Mariæ, insi-
gnem Ecclesiam Collegiatam, ad nostram Dominam ho-
die appellatam. Elegit & vixit contra Henricum IV. Ru-
dolphum Siciuæ Ducem. Obiit exul tandem in Hassiæ
Cœnobio Halungen à se locupletato, anno Christi 1084.
cum Archiepiscopatu præfuisset annis viginti quatuor. Se-
pelitur Halungi.

XLI.

Wezilo successit Sigefrido, Præfuit autem 4. tantum
annis. Erat insigni doctrina conspicuus, ac celebris concio-
nator, multisq. præclaris virtutib. præditus. Adhæsit fideliter
Henrico IV. contra omnes alios Germaniæ Episcopos,
quibus ob hanc solam causam inimicus erat, obiit an. Christi
1089.

XLII.

Ruthardus Erfordie prius Abbas ad D. Petrum, eligitur
statim post mortem Wesilonis: præfuit vno & viginti an-
nis. Exulauit octennium in Thuringia & Saxonia: eiectus
Moguntia ab Henrico IV. Restitutus verò est ab Henrico
V. Cumq. Moguntiam rediisset, cœpit in Ringonia de suis
ædificare Cœnobium S. Ioannis, quod vulgò Episcopi
montem nuncup. re accolæ solent, obiit anno Dominicæ
incarnationis 1109. sepultus est in Episcopi monte.

XLIII.

Adalbertus Lotharingæ Dux, secundum Othonem Frysingensem : etsi alii Comitem Sarbruggensem fuisse velint, eligitur ab Henrico V. in Archiepiscopum Moguntinum, cuius antea fuerat & Cancellarius, & intus etiam Consiliarius. Præfuit Adalbertus iste 28. annis sedis Moguntinæ. Elegit Imperatorem Lotharium Saxonem, Gebhardi Comitis à Suppenburg filium. Sub hoc Archiepiscopo Cathedralis Basilica Moguntina cum magna parte urbis incendio perit. Fundavit Monasteria Ringowiz potentissima Erbachium & Schwabenheimū: Aschafenburgi, & Oppidum, & Castrum, mœnib. fossis ac turribus muniuit. Decessit tandem ex hac mortali vita, 24. Iulii, anno gratiæ 1137. Sepelitur in Cœnobio Erbach.

XLIV.

Adalbertus II. Comes Sarbruggensis. Adalberti primi ex sorore nepos, constituitur ab Imp. Conrado III. Archiepiscopus Moguntinus, qui prius Præpositus fuerat in Basilica D. Virginis Erfordianæ. Præfuit annis 4. obiit anno Domini 1141 Augusti 27. Huius Archiepiscopi soror nupsit Conradi III. Imp. fratri, Friderico Sueuorum Duci.

XLV.

Marcolffus fortassis Marcellus, Aschafenburgensis Canonorum Collegii Præpositus, honestus ac doctus vir, eligitur post mortem Adelberti: præfuit 2. annis, non integris tamen. Decessit ex hac vita Idib. Iulii, anni Christianæ redemptionis 1142. Instaurator multorum Cœnobiotorum non procul à Moguntia sitorum.

XLVI.

Henricus cognomento Fælix. Præpositus Moguntinus, vir pius & honestus: eligitur anno 1142. Præfuit laudabiliter & pacifice annis 10. & postea Romæ accusatus à suis Canonicis, quorum impiam vitam sæpè reprehendere solebat, à Legato quodam Pontificio, iussu Eugenii tertii Pontificis

Pont. Max. eiicitur è gubernationis fastigio. In Saxoniam ergo secedens, Einbeci quiete vixit, donec post pauculos menses, ibi ex hac mortali vita emigraret, anno videlicet Domini 1154. Sepelitur Einbeci cum hac inscriptione simplici. Anno Domini M. C. LIII. Nonis Septemb. obiit reuerendus Pater, Henricus Archiepisc. Mogunt.

Ad Christum Sospes, eat huius corporis hospes.

XLVII

Arnoldus nobilis heros à Selenhofen è Ringouia natus, & Decanus Aquilgrancensis, & Barbarossa Cancellarius: eligitur à Capitulo siue Senatu Canonicorum Mogunt. anno Christi 1153. consiliis etiam & sententia Friderici Barbarossa, qui Arnoldum summè amabat, propter acumen ingenii, admirabilem facundiam, & summam prudentiam, cum summa etiam mansuetudine ac humanitate coniunctam. Praefuit annis 15. multa durissima perpeffus, tandem anno Domini 1168. in die S. Ioannis Baptistæ, miserè à suis Moguntinis ciuib. incomparabili Tyrannide trucidatus in Cœnobio S. Iacobi, vestibusq; exutus, & in sterquilinum præcipitatus est: vnde à pauperib. quibusdam iterum extractus, mortuus etiam per integrum triduum horribilib. modis tractatus: tandem verò à Canonicorum Collegio clam quaesitus, in urbem portatus, & cum summo luctu terræ mandatus est, in D. Virginis collegiata Ecclesia. Fridericus Barbarossa audiens amicum charissimum tam miserè trucidatum esse: authores funesti consilii gladio è medio tolli, totamq; penè Moguntiam miserè lacerari & vastari, mœnia dirui, fossas impleri, Cœnobium S. Iacobi funditus euertere, ac totam urbem omnibus immunitatibus, iuribus, ac Privilegijs exui curauit. Sic Moguntia 36. annis vasta ac lacerata, tandem consensu Imperatoris Othonis quarti denovo instaurata, & reedificari cœpta est.

XLVIII.

Conradus Comes de Wittelsbach, Rheni Palatinus: frater Othonis Palatini, eius scil. qui Philippum Imperatorom

Barberge interfecit: Archiepiscopus autem Salisburgensis, eligitur & constituitur Archiepiscopus Moguntinus, à Friderico Barbarossa: contra Rudolphum Zeringie Ducem à S. B. Q. Moguntino electum, statimq; in itinere Romano versus mortuum: Item contra Christianum Comitem à Buche, quem Landgravius Hassia, & Esfordensis Respub. intruderant, at Imp. Fridericus Barbarossa ex Mediolano adueniens statim eiciebat. Praefuit autem Conradus iste vix biennium, cum & ipse ab Imp. Friderico, è Moguntina Cathedra deturbaretur: eo quod Octavianum Cardinalem à S. Cecilia non velleret habere & gnoscere pro Romano Pontifice, Romam igitur fugiens Conradus, ad Pontificem Alexandrum, propter quem tale periculum inciderat, Episcopus ibi Sabiniensis electus & designatus Cardinalis, à Galero donatus est, seq; deinde semper adhuc Archiepiscopum Moguntinum & Episcopum Sabiniensem omnibus publicis literis professus est. Post eiectionem hunc Conradum, praefuit Archiepiscopatu Moguntino Christianus Comes de Buche patria Thuringus vir prudentissimus, reuocatus ab Imp. 13. annis: qui cum ex hac vita emigrasset, reliquit ex Italia Moguntinam Conradus, qui à Moguntinis humanissime exceptus, gubernauit eam sedem adhuc annis 17. laudabiliter ac vtilissime. Profectus interim cum aliis quibusdam Germaniae Episcopis ac Principibus, ad terram Sanctam in eo itinere Leonem Armeniae regem coronauit ex mandato Henrici VI, quemadmodum Conradus Herbipolensis antistes Amalricum Regem Cypri. Missus tandem ab Imp. in Hungariam, ad pacandos & in gratiam reducendos reges Hungariae fratres, qui capitali odio inter se dissiderant, obiit in reditu Pataui in Bauaria, in Vigilia Simonis & Iudae: anno Christi 1205. cum praefuisset intra & extra Moguntinam, annis 37. Sub eo perit incendio insignis Bibliotheca Moguntinensis. Sepelitur Moguntia.

XLIX.

Christianus Comes à Buche, Thuringus: eligitur ab Hassiae Landgrauio, contra Rudolphum Zeringie Ducem

mox post trucidatum Arnoldum: eiicitur autem statim ab Imperatore Friderico, & in eius locum Conradus Salisburgensis Archiepiscopus substituitur: qui cum vix duobus annis quiete praefuisset, deturbatus est & ipse, vt supra etiam dictum est à Friderico Imperatore: & reuocatus Moguntiam, iste Christianus Comes, nō iam amplius à Landgrauio Hestia, sed ab Imperatore ipso. Erat is Princeps & corporis proceritate, & omnibus ingenii bonis clarissimus: & idcirco Friderici Imperatoris supremus Cancellarius, quem in Italiam proficilcentem, sequutus ille, multa ibi praelata facinora adidit: prope Tusculum parua manu Germanorum quindecim millia Romanorū cecidit. Mortuus tandem in Italia, non procul à Roma, an. Christi 1183, cum praefuisset Archiepiscopali sedi Moguntinae 13. annis, cum summa laude. Eo defuncto rediit Moguntiam à Roma Conradus Episcopus Sabinensis, qui rursus Moguntinum Archiepiscopatum gubernauit annis septendecim, vt supra.

L.

Sigefridus II. Baro ab Eppenstein eligitur post mortem Contadi Archiepiscopi ab vna parte Capituli. Contra hunc ab Imp. Philippo & altera Senatus Canonorum parte eligebatur Lupoldus Episcopus Wormaciensis in Archiepiscopum etiam Moguntinum. Hoc Schisma durauit quam diu viueret Imperator Philippus. Sigefridus in Italiam concedens, Rome à Pontifice clementer exceptus, Cardinalitiae dignitate tit. S. Sabinae donatus, tam diu ibi vixit, donec Philippus Imperator è medio tolleretur per Othonem Comitem Wittelsbachianum. Tum Moguntiam reuersus, à suis honorifice exceptus, aliquamdiu, ibi tranquilla gubernatione vltus est: Tandem iterū ab Othone I. eiectus, quod contra ipsum à Pont. Romano excommunicatum, alium iam Imperatorem eligendum, Electoribus Imperii significasset: apud Herman. Landgrauū Hassiae Pontificis summum amicum exulauit: Donec tandem vna

cum Archiepiscopo Treuerensi, & Rege Bohemiarum Fridericum Henrici VI. filium, designaret Imperatorem, quem & Aquilgrani coronauit. Cumq; ita viginti quinque annis varia fortuna Archiepiscopatum tenuisset, decessit ex hac vita mortali, ad aliam, Erfordiarum anno Christi 1230. Vbi in Diua Virginis, magnifica æde, honorifica sepultura donatus est.

L I.

Sigefridus III. & ipse ex Baronum de Eppenstein honestissima familia prognatus, patruelis Sigefridi ante-cessoris sui: eligitur anno 1230. præfuit annis 18. bene & laudabiliter. Erat magnanimus Princeps, & insignis bellator, qui aliquando trecentis tantum militibus, hostes octingentos ad vnum omnes prostrauit. Bella gessit contra seditionem Moguntiam, eamq; debellatam parere sibi coegit. Elegit Gulielmum Hollandiarum Ducem in Imperatorem Romanum, obiit tandem Bingarum an. Domini 1248. sepelitur Moguntiarum in Cathedrali Ecclesia, ante aram Diua Virginis.

L II.

Christianus II. eligitur in die S. Apostolorum Petri & Pauli, anno Domini 1249. antea Præpositus Cathedralis Ecclesie Moguntine, vir doctus ac prudentissimus. Scripsit Historiam exaurationis Henrici V. & vitam Arnulphi Episcopi Moguntini, & aliorum quorundam antecessoribus suorum. Pacis quam belli studiosior: præfuit duobus annis, & resignauit gubernationem, an. Christi 1251. quo etiam decessit ex hac vita legitur. Admonitus aliquoties à Rege Gulielmo, vt iuuaret eum belligerantem: comiter se excusauit, dicens, Episcopum debere concionari, non belligerari: hoc innuisse Christum, cum dixisset Petro, Recede gladium in vaginam tuam. Tum verò se obtemperaturum summo studio, si verbum Dei prædicare iuberetur: quæ propria esset boni Episcopi functio.

L III.

Gerardus Comes Syluester de Eppenstein, prouincia Rhenen-

Rhenensis, Minorita Erfordianus : eligitur à Senatu Canonorum in Archiepiscopum Moguntinum, an. Domini 1251. præsuit nouem annis. Iuuit Theodoricum Comitem de Eberstein, consanguineum suum, infelix bellum gerentem contra Albertum Ducem Brunsvicentem, à cuius Capiteo quodam Gotingensi uterque captus, Duci præsentatus, Theodoricus Comes pedib. suspensus, vitam ita miserè finiuit, Archiepiscopus verò in vinculis ab Alberto Duce, per integrum annum detentus est, liberatus tandem & redemptus ab Alberto Duce, per Richardum Cornubiæ Comitem, Anglum ambientem fasces Rom. imperii, octo milib. argenti marcis. Migravit ex hoc seculo Erfordia, ubi & terræ mandatus est in Franciscanorum Collegio, anno Christi 1260.

LIV.

Wernerus Comes à Falckenstein, Præpositus Cathedralis Ecclesie Moguntinæ creatur, & eligitur Archiepiscopus statim post mortem Gerardi. Præsuit 24. annis, & trib. mensib. summa cum laude. Vicit ingenti prælio Ioannem Comitem Spanheimensem seditiosum ac fratri Henrico in partiendo Comitatu admodum iniuriam. Emit Arcem Wildenbergensem: & Oppidum Ammerbacense cum Monasterii etiam eiusdem advocatia. Sub hoc Episcopo, Iudæi Moguntini omnes cæsi, & bona eorum omnia confiscata sunt. Erfordiam rebellem & contumacem mille puri argenti marcis multavit, obiit 2. Aprilis, anno Christi 1284. sepelitur in Cathedrali Ecclesia honorifice: Post eius ex hac vita discessum, vacabat sedes Moguntina duob. annis integris, & tribus mensib. propter discrepantes sententias eorum, qui alium Archiepiscopum eligere debebant: quorum alii qui Gerhardum quendam Comitem de Eppenstein, alii vero Doctorem Petrum, Rudolphi Regis Archiatrum Canonicum Moguntinum, ac Basilientem postulabant tam diu, donec res per Pontificem Honorium IV. componeretur.

LV.

Hainricus II. Knoderer appellatus, & alio cognomente Gurtelknopff, à cingulo Franciscano, Algouus, patria Isnenfis, pistoris cuiusdam filius: Monachus primus Franciscanus Lucernæ in Heluetiis: confessor Rudolphi Habspurgii, nondum ad Imperii gubernationem euecti. Ex Lucerna Basileam profectus, Guardianus ibi designatus est Monasterii Franciscanorum: cumq; & doctrina & honestate vitæ, laudem sibi comparasset Basileæ maximam, electus est etiam in eius loci Episcopum, an. Christi 1274. Præfuit ibi annis vndecim laudabiliter, Exorsus est Monasterium S. Clara, in Basilea, anno Saluatoris nostri 1276. Interfuit centum equitum comitatu pugna, in qua cæsus est à Rodolpho Habspurgio, Romanorum Imperatore: Otocum Bohemiarum Rex: Anno Christi 1278. Fuit Doctor Sacrae Pagine, & Nigromanticus insignis, quæ duo tamen studiorum genera (vt Ouidii versu vtat)

Nec bene conueniunt, nec in vna sede morantur.

Tandem anno humanæ redemptionis 1286. à Pont. Max. Honorio IV. Archiepiscopatu Moguntino præfuit: præfuit anno vno, mensib. 11. dieb. 7. obiit in vigilia S. Marthiæ, Anno Christi 1288. sepelitur in Cathedrali Ecclesia Moguntina, ante aram SS. Petri & Pauli Apostolorum Oderat clerum, cui & ipse inuisus erat, vnde ab aliquo Distichon in eum lusum est:

*Nudipes Antistes, non curat clerus ubi stes,
Dum non in cælis, stes vbi cunq; velis.*

LVI.

Gerhardus II. aliis Gebhardus, Baro de Eppenstein, Canonicus Moguntinus, & Archidiaconus Treuerensis: interea etiam post mortem Archiepiscopi Wernheri electus, sed à Pontifice repudiatus: iam post Henricum defunctum iterum à parte aliqua Collegii Canonicorum reperitur: aliis quibusdam cuidam Emerico à Schoneck suffragantibus. Sed obtinuit Gerhardus gubernaculum, fauore Pontificis Max. Nicolai quarti: præfuit laudabiliter 16. annis, gessit bellum

bellum contra Comitē Hanouienſem, cuius ditionem incendiis ac rapinis mire vaſtauit. Elegit contra Regem Adolphum, Albertum Auſtrium. Interfuit pugnae, in qua Imp. Adolphus Anaxouianus caſus, & miſere interemptus eſt. Deceſſit ex hac mortali vita, ſubitanea morte: in con- clau ſuo, vbi mortuus & ſellae inſidens, à miniſtris inuen- tus eſt. Sepelitur in Summo Moguntinenſi, quinta Martii, Anno Chriſti 1304.

LVII.

Petrus Aichſpaldius Treuerenſis, honeſtis ſed tenuis for- tuna parentibus, natus: Henrici Comitis Lucelburgenſis, nondum Imp. Medicus, Canonicus Moguntinus, & à Pon- tifice Honorio IV. Baſilienſis Episcop. conſtitutus, cui no- uem annis praefuit. Hunc an. Chriſti 1304. Henricus Lu- celburgius Princeps, Pictauiam ablegauit ad impetran- dum à Rom. Pontifice, Comiti Balduino fratri ſuo octo- decim annorum adoleſcenti, Archiepiscopatum Mogunti- num. Quod cum Episcop. Petrus poſt multas petitiones apud Pont. Clement. V. obtinere nō poſſet, & ipſe iam in- ſecto negotio in Germaniā redire decreuiſſet, Accidit, vt ſubito in magnum morbum incideret Rom. Pontifex, qui audiens Episcopum iſtum eſſe Medicum, accerſitum ad ſe conſuluit. Petrus vt erat Medicus inſignis, intra triduum Pontificem integræ valetudini foeliciter reſtituit: Vt eſſet igitur Pontifex pro tali beneficio gratus, Episcopum Pe- trum ad ſe vocatum in hæc verba alloquutus eſt. Quia tam foelix eſſet corporum curator, maximè conuenire, vt & in- ſignis conſtituatur Animarum Paſtor, curator, & Medicus, conferre ſe igitur ei in recompensationem tam facile reſti- tuit ſibi priſtinæ valetudinis clauum & gubernaculum Moguntini Archiepiscopatus: quem hoc tempore puero gubernandum committere omninò non poſſet. Sic ab ipſo Pontifice electus & confirmatus Petrus, Archiepiscopatu Moguntino bene, laudabiliter & vtiliter praefuit annis ſe- decim. Fundauit & extrui curauit inſignem Carthuſiam Moguntinam, anno Chriſti, 1308. Coronauit Praga in re-

gem Bohemiae, Ioannem filium Henrici Lucelburgensium Imperatoris: Id proprium ius est cuiusque Archiepiscopi Moguntini, coronare videlicet Bohemiae Regem, eius coronato benedicere. Hunc Archiepiscopum in Praga abiturum, donavit Rex Bohemiae aurea sella, nobilissimus gemmis undique distinctam ac insignitam: Hanc hodie adhuc Moguntiae praesentem D. Martini sellam vulgus appellat. Post mortem Henrici Imperatoris, elegit Lodouicum Bauarum, obiit tandem plenus dierum in die S. Bonifacii, anno Christianae salutis 1320. Sepelitur in Cathedrali Ecclesia Moguntina, cum honesto virtutum suarum Elogio.

LVIII

Matthias Comes à Buchegk, Burgundio Monachus Benedictini instituti in Maurbachio Alsatiae potentissimo cenobio: constituitur Archiepiscopus Moguntinus, à Ioanne XXII. Pont. Max. anno Christi 1320. iterum mediato Baldouino Lucelburgensi, praefuit octo annis. Eisdem in clerum seditiosam compescuit: Landgrauum Alsaciae Henricum Vassallum omnino rebellem, & multis modis sibi, suisque iniuriam magna clade affecit, oppugnans, & ad deditionem adigendo Oppido Giessen, obiit 10 Septembris, anno Christi 1328. non sine suspitione venen-

LIX.

Baldouinus Comes Lucelburgius, & Germanus fratris Henrici VII. Romanorum Imperatoris. Archiepiscopus prius Treuerensis, antea etiam aliquoties Moguntinam parte cleri inter se discordis postulatus, sed semper à Pontifice prohibitus: iam defuncto Matthia à maiori parte cleri Moguntini, iterum eligitur & constituitur administrator Archiepiscopatus Moguntini, id officium gessit, & duas ita Archiepiscopales sedes simul gubernauit annis tribus. Postea cum ab alia Canonorum parte alius interim Archiepiscopus electus esset, qui iam confirmationem Pontificiam etiam impetrarat, cessit Baldouinus, Treuerensi Archiepiscopatu contentus: qui tamen vtilissimè praefuerat Moguntinae sedi, & eam multis oppidis & pagis
LX.

L X.

Henticus Comes à Firnburg, Bußmannus cognominatus, Praepositus Bonuae, eligitur in Eltfeldo oppidulo ab aliquibus Baldwino Treuerensi non admodum propiciis Canonicis, & statim Rotnam petens à Pontifice Ioanne XXI. confirmationem huius electionis, & consecrationem impetrauit. Ad quietam tamen Archiepiscopatus Moguntinorū possessionem non nisi tribus iam integris annis elapsis peruenit, anno videlicet Christi 1331. à duobus Pontificiis legatis ob hanc solam causam in Germaniam missis, introductus & in sedem Archiepiscopalem, praesente adhuc Baldwino collocatus. Praesuit quiete quidem, sed non admodum vulter 15. annis: Baldouinum Treuerensem summe colens, a quo plurimum adiutus est in multis grauibus negotiis. Ille amicitiam dignitatem coronandi Regem Bohemiae, de qua supra, venditam auro, adeo auri erat studiosus amansque: fuit semper & amicitia & beneuolentia summa coniunctus Ludouico Bauaro contra Pontificis excommunicationem, Idcirco à Clemente VI. è fastigio Archiepiscopatus Moguntini deiectus est, & exauthoratus anno Christianae redemptionis 1346. Sed is nihil curans Pontificis contra se latam sententiam, assumens Chunonem Falkensteinensem Comitem in Coadiutorem, integrum adhuc octennium, etsi satis inquiete, & periculose, tamen retinuit clauum sedis Moguntinae: cum magna rerum totius Archiepiscopatus iactura, sacerdotes enim capiebantur, cenobia vastabantur, templa diripiebantur, pagi incendio concremabantur, & aliarum eiusmodi barbarum nullus erat finis. Donec tandem anno Christi 1353. euocatus est ex hac vita, in ipsa S. Thomae Apostoli vigilia. Elegit Eduardum Angliae Regem, Fridericum postea Marchionem Misniae: qui cum tam periculosum onus suscipere nollent, elegit Guntherū Comitē Schwarzenburgensem, qui mox veneno è medio sublatus Francofordiae in Basilica S. Barthol. sepultus est.

L X I.

Gerlacus Comes Anaxouianus, Adolphi Imperatoris

nepos, antea Decanus summi Collegii Moguntini, eligitur an. Christi 1346. sed quia exauthoratus Henricus cedere nequaquam volebat, ad quietam Archiepiscopalis sedis possessionem, nisi post mortem Henrici peruenire non potuit: id factum est tandem an. Christi 1354. Elegit cum alitis imperii electorib. Carolus IV. Imp. Ioannis Bohemorum Regis filium. Post mortem Henrici, quiete praefuit Gerlacus 16. annis, tam laudabiliter ac utiliter, ut omnibus esset charissimus, obiit Lumbagine & Lithiasi, Aichasenburg, in die S. Scholasticae, an. Christi 1371. Sepelitur magnifice in Monasterio Erbachiano, cum honesto virtutum suarum Elogio.

LXII.

Ioannes Dux Lucelburgensis & Comes S. Pauli, Galus vulgo cognominatus, filius Venceslai Ducis Brabantiae & Lucelburgi, eius videlicet, qui frater fuerat Caroli I. Archiepiscopus Argentinensis à Romano Pontifice constitutus an. Christi 1366. praefuit ibi quinque annis pie & honeste: postea à Gregorio XI. ad Archiepiscopatus Moguntini etiam gubernationem euectus est, an. Christi 1371. etiam si electus Moguntinus alium quendam elegerat, Chunonem videlicet Comitem de Falckenstein Archiepiscopum Treuerensem: qui contentus sua Treueri, libenter cessit Archiepiscopatus Ioanni. Praefuit Ioannes Archiepiscopus duobus tantum annis, & obiit subitanea morte apud Eltsfeldum, non sine veneni suspitione: Auehitur inde Erbachium, ac ibi honorifice sepelitur, anno aeternae salutis 1373.

LXIII.

Adolphus Comes Anaxouianus, Gerlaci Anaxouiani Archiepiscopi supra celebrati, ex fratre nepos: Episcopus antea Spirensis, vnanimi totius cleri Moguntini consensu designatur Archiepiscopus etiam sedis Moguntinae: contra hunc Romanus Pontifex Gregorius XI. Ludouico Bambergeni Antistiti, Marchioni Misniae suffragabatur, & eum honorem deferri volebat: quod & Carolo Imp. placebat. Adolphus igitur quietam Archiepiscopatus possessionem conse-

consequi non potuit, nisi post mortem Ludouici Bamber-
gentis Episcopi. Præfuit igitur Spiræ 10. annis, & an. Dom.
1380. resignata Spirensis Ecclesie gubernatione, Moguntia
ueniens, sed isti Archiepiscopali quiete ac pacifice, nec mi-
nus laudabiliter deinde præfuit annis 8. obiit tandem Hayl-
genstadi, in Februario anni à nato Christo 1388. Sepelitur
Moguntia. Carolus I V. donauit eum (antequam decede-
ret ex mortali vita) Pago Hochst ad mœnum sito, iam non
inamano oppido, infra Francofurtum.

LXIV.

Conradus Baro à Weinsperg, Canonicus Moguntinus,
eligitur concordib. suffragiis totius Capituli in Archiepi-
scopum Moguntinū, an. Christi 1388. Princeps tranquillus
ac pacificus. Præfuit 7. annis. Sub eius gubernatione tri-
ginta sex ciues Moguntini Waldensium fratrum secta pro-
fessi, Bingham abducti, & ibi combusti sunt. Obiit Archiepi-
scopus iste tandem vndecima Septembrium, anno Chri-
stianæ salutis 1395. Sepelitur honorifice in Cathedrali Ec-
clesia S. Martini, ante aram trium Regum.

LXV.

Ioannes Comes Anaxouianus, Adolphi Archiepiscopi
Germanus frater, impetrauit Archiepiscopatum Mogunti-
num Romæ, ubi à Bonifacio IX. confirmatus est: cōtra Do-
minum Godefridum Comitem Lyningensem ordinarie à
Clero Moguntino electū, heroem pium ac egregie doctū.
Præfuit potenter & prudenter 23. annis. Erat gubernator
sapiens ac callidissimus. Elegit in Imperatorem, deposito
Wenceslao Bohemo ignauro rege: Rupertum Palatinum,
anno Christi 1400. post cuius mortem iterum elegit Sigis-
mundum Imperatorem. Edificauit primus castrum Hochst
ad Manum, obiit 23. Septembrium, an. Dom. 1419. in die
S. Teclæ. Sepelitur Moguntia in Cathedrali Ecclesia.

LXVI.

Conradus Comes Rhenensis, eligitur à toto Senatu Ca-
pituli Moguntini in ipsa die S. Gereonis Rudishemii extra
Moguntia, propter tumultuantes ibi ciues: præfuit pacifice

ac laudabiliter 14. annis & octo mensib. Emit à Baronibus de Eppenstein oppidū Steinheim cum 14. pagis, mulierum aquarum & fyluarum iurib⁹. Postremò gubernationis suae anno, ad arma commotus, infelicitè pugnavit còtra Ludouicum Hassiæ Landgraviū, obiit decima Junii, anno Christi 1434. Sepelitur Moguntia in Cathedrali Basilica Diui Martini.

LXVII.

Theodoricus pincerna & Dominus ab Erbach, eligitur Bingæ, concordib. totius Canoniorum Senatus Suffragiis confirmatur à Pontific. Eugenio IV. Præfuit 24. annis Princeps clementia, pacis studio, & multis aliis præclaris virtutibus præcipuè ornatus: venationum tamen quàm Ecclesiasticarum ceremoniarum studiosior. Alioquin inæ pomposus ac splendidus, & qui semper in Curia sua Archiepiscopali trecentos aut quadringentos equos alere. Post mortem Imperatoris Sigismundi elegit cum aliis electoribus Albertum Austriam: & iterum post mortem Alberti, Fredericum Austriam. Monasterium S. Jacobi denuò inlustravit. Sub huius Archiepiscopi gubernatione, inuenitur Moguntia Ars Typographica ab opulento quodam Ioanne Gutenbergero: qui omnia sua collocauit in huius artis inuentionem & illustrationem. Euocatus est Archiepiscopus iste Theodoricus ex hac mortali vita in Maioribus 1459. Aschafenburgi in vrbe à se pulchrè illustrata, cuius etiam collegiata Ecclesia terre honorifice est mandata.

LXVIII.

Dietherus Dominus ab Eysenburg, eligitur 20. Julii anno 1459. à maiori parte Senatus Canoniorum: præfuit annis trib. non integris tamen, & in summa inquiete. Nam contra hunc elegit Pontifex Pius II. Adolphum Comitem Anaxouiensem: ex quo Schismate multa in Germania bella nata sunt, & sedes Moguntina miserè lacerata & dilueta, irreparabilia damna ppeffa est, adeò verū est: Discordia res maximas dilabi, Còcordia verò crescere ac augeri. Sub eo occupatur ab Adolphi Anaxouiani exercitu Moguntia prodita.

prodita à duobus ciuibus, Dudone & Ordeuino; idque nocturno tempore factum est; ciuibus nihil tale metuentibus, sed securè dormientibus. Vrbs direpta est; ciues quingenti caesi, multi capti, virgines & foeminae vitiatæ sunt. Dietherus fute per muros vrbs demissus fuga sibi consuluit, & cymba trans Rhenum vectus, loca rura petiuit. Postea res Francofordiæ composita & transacta est: Dietherus cessit, retenta tamen aliquot oppidorum possessione: Adolphus in archiepiscopalis sedis gubernatione mansit annis tredecim, post factam istam compositionem. Quo ex hac vita sublato, reuocatur iterum ad gubernandam sedem Moguntinam Dietherus Eiseimburgius, & septem adhuc annis quiete & pacifice, ac laudabiliter praefuit, in quibus archiepiscopale castrum Moguntinum de nouo ex fundamentis instaurauit & extruxit; q̄ S. Martini castrum in honorem praecipui Moguntinae sedis patroni nuncupauit. Fundauit item & exortus est Academiam Moguntinam primus, ad quam illustrandam & confirmandam priuilegia apud Pontificem Romanum impetrauit. Postea dysenteria decessit septima Maii, anno Christi 1482. cum à prima ipsius electione 23. lugubres ac funesti anni praterissent. Sepelitur honorificè in Cathedrali Ecclesia S. Martini, cum tali Elogio:

*Bi Praesul factus Comes Eysenberg Dietherus,
Moguntinam Arcem struxerat atq; scholam:
Hoc voluit tumulo corpus condi miserandum,
Ciuibus at heretis dans animamq; Deo.*

LXIX.

Adolphus Secundus: comes Anaxouianus violentia se fecerunt in Archiepiscopatum contra Dietherum legitime electum. Consequutus est confirmationem à Pontifice Pio Secundo. Praefuit annis tredecim: Quantas & quam perniciosas turbas excitauit, supra dictum est in Diethero. Certum autem est Moguntia constitisse hoc Schisma, vigesies centenis millibus autearum: Decessit ex hac vita

Eltenfeldi 16. Septembrium, anni 1475. Sepelitur in Monasterio Erbachiano.

LXX.

Albertus Saxonie Dux, Ernesti filius, à Diethero Eysenburgio liberaliter educatus, adolescens octodecim annorum, consilio morituri Dietheri ad Archiepiscopatus Moguntini possessionem ac gubernationem eligitur à toto Clero Moguntino, confirmatur à Pontifice Sixto Quarto. Præfuit duobus annis ita laudabiliter, ut summam spem de se excitaret apud omnes bonos. Decessit acuta febre correptus, prima Maii, anno Christi 1484. Sepelitur in Basilica S. Martini. Irrogauit S. P. Q. Erfordensi insignem multam, cum propter vastatum & in vrbem translatum quoddam monialium cœnobium ex monte Cyriaci, & arcem cœnobii loco extructam, sine suo consensu: tum quod ea Respublica aliquoties seditionem mouisset, in illustrem domum Saxoniam, ex qua natus est Albertus.

LXXI.

Bertholdus Princeps Hennebergensis, Decanus summae Basilicæ Moguntinæ, concordibus totius Capituli sententiis eligitur in Archiepiscopum Moguntinum, eodem statim anno, quo decesserat Albertus: confirmatur ab Innocentio Octauo. Et sequente anno, Maii 20. maxima pompa consecratur à Joanne Vangionum, Ludouico Nemetum & Bertholao Panodensium Episcopis in præsentia plurimorum Abbatum, ac totius Cleri Moguntini. Præfuit prudenter & vtiliter vno & viginti annis erat egregie doctus, sapientissimus, multisque egregiis virtutibus conspicuus Princeps, pacis, ac tranquillitatis publicæ studiosissimus: ad quam feliciter & facilius conseruandam, author fuit ille Maximiliano Imp. constituendi Sueuici fœderis, contra publicæ pacis turbationem vsurpandi. Fuit Friderico & Maximiliano Imperatoribus longè charissimus. Interfuit anno 1495. magnis Comitibus Vornim

Vormaciensibus, in quibus constituenda Imperialis Camera, ac iudicii ad promovendam iustitiam auctor fuit: ante enim ista tempora iustitiam & ius in aulis Caesarum petere necesse erat, quod ut laboriosum erat, ita maximos etiam requirebat sumptus. Fuit Maximiliani Imp. per multos annos Cancellarius aulae, aulam nusquam non sequens: quod officium in comitiis Vormaciensibus resignans domum in suam sedem archiepiscopalem concessit: Erat tenetis reformator disciplinae Monasteriorum, praefertim feminei sexus. Obiit anno Christi 1505. Verollis sine morbo Gallico, quod mali genus tum recens Germaniam perualerat: sepelitur honorifice, & cum summo omnium suorum lectu, in Summo Moguntinensi.

LXXII.

Jacobus nobilis à Liebenstein, Suevus: antea Decanus Cathedralis Basilicae Moguntinae, eligitur Archiepiscopus unanimi totius Cleri consensu, anno Christi 1504. confirmatur à Julio Secundo. Praefuit quatuor annis non integris, semper aduersa laborans valetudine propter Lumbaginem, qua miserè vexabatur. Interfuit Comitiis Coloniae à Divo Maximiliano celebratis anno Christi 1505. Obiit anno Christi 1508. Mense Septembri, sepelitur in Summo Martiriano.

LXXIII.

Vriel à Gemingen, nobilis heros: Suevus, eligitur sexta Kalendarum Octobris, anno Christi 1508. ex Decano in Archiepiscopum. Is erat Doctor legum, vir doctus & sapientissimus, qui prudentissimè praefuit Sedi Moguntinae quinque annis, quatuor mensibus, diebus verò duodecim, obiit tertia Februarii, anno Christi 1514. Sepelitur Moguntiae in Basilica S. Martini. Huius Archiepiscopi temporibus mirè tumultuabatur plebs Erfordiana aduersus senatum suum: quo tumulu concitati essent ad arma ciuilia Vriel Archiepisc. iste, & Fridericus Elector Saxon. nisi Maximilianus Imp. sua auctoritate in-

terposita, misisset Laurentium Episcopum Herbipolensem, Principem prudentissimum, ad totum hoc dissidium componendum.

LXXIV.

Albertus Secundus, Marchio Brandenburgensis, Ioannis Marchionis Electoris filius: Ioachimi, Electoris frater germanus, Canonicus Moguntinus & Treuerensis: Archiepiscopus Magdenburgensis & Germanie Primas, Halberstatis item Episcopatus Administrator factus, anno Christi 1513. & à Leone Decimo confirmatus: Eligitur vnanimi totius Capituli Moguntini consensu, in Archiepiscopum etiam Moguntinum non de Martii, anno Christi 1514. Sic vnus duabus archiepiscopalibus Sedibus simul gubernandis consensu Leonis Decimi praefectus est, quod hactenus inauditum erat, & vnquam contigerat Principi. Donatus est Galero Cardinalitio ab eodem Pontifice Leone Decimo, coronatus Augustæ Vindelicorum à Thoma Cardinale tituli S. N. sti legato Pontificio, & à Matthia Langio Cardinale Caccensi, anno Christi 1518. Huius Coronationis pompa celebrata & descripta est à Iacobo Manlio Friburgensi, Imperatoris Maximilliani Historiographo. Elegit Albertus iste Imperator Carolum V. Augustissimum ipsiusq; fratrem Ferdinandum, quibus summis terrarum orbis Principibus, longè fuit ille ad finem vsq; vitæ suæ charissimus. Praefuit Magdenburgensi Archiepiscopatu, & Halberstati Episcopatu annis triginta duobus: Moguntinæ vero sedis vno & triginta annis. Decessit ex hac lachrymans valle, in Arce Moguntina 8. Kalend. Octobris, anno Christi 1545. Sepelitur in Basilica S. Martini Cathedrali post summam aram sub rubeo marmore.

LXXV.

Sebastianus ab Heusenstein, Hesus: Doctor Legum ac Princeps sapientissimus, eligitur in Archiepiscopum Moguntinum, in die S. Lucae Euangelistæ, anno Christi

1146. Interfuit magnis comitiis Augustæ, anno Christi
 1547. habitis à D. Carolo V. Imp. Augustissimo. Præ-
 est adhuc laudabiliter ac vtilissimè hoc anno Christianæ
 salutis 1549.

TERTIVM CAPVT
 CONTINENS CATALO-
 GVM OMNIYM CVRIENSIS ECCLE-
 SIÆ EPISCOPORYM.

E piscopus Churensis vel Curiensis, in Rhetis, vnaus
 ex vetustissimis Germaniæ Episcopatibus, cœpit circa
 annum Christianæ redemptionis 440. Huius primum
 Episcopum contendunt aliqui fuisse S. Lucium: sed nu-
 merus annorum non conuenit. Lucium hunc aliqui re-
 gio stemmate apud Britannos ortum & natum esse affir-
 mant, conuersumq; esse ad Christianam fidem, anno
 Christi 176. imperante Marco Antonino. Venisse autem
 illum amore propagandæ doctrinæ, de Filio Dei Iesu Chri-
 sto, humani generis vnico & solo liberatore, ex Britannia
 in Germaniam: vt Christum Germanis etiam adhuc Ido-
 lolatris concionaretur, & eos ad Christum conuerteret.
 Idcirco illum primum fecisse Salisburgi, postea Augustæ
 Vindelicorum: vbi cum eiiceretur ab infidelibus, dicitur
 Charam cum sorore S. Emerita celsisse: vbi cum itidem
 idolatricas opiniones reprehenderet, & aliquandiu con-
 cionaretur Christum liberatorem: ab infidelibus tum
 Rhetis casti, & martyrio coronati sunt S. Lucius, & S. E-
 merita. S. Lucius Churæ in Martis castro, S. Emerita apud
 Timontium. Alii (quorum sententia mihi verior
 esse videtur) istum primum Bauarorum ac Rhetorum do-
 ctorem, Lucium Cyrenæum fuisse iudicant. Simonis bo-
 niillius tenis (qui Christo crucem portabat) filium. Hunc,
 doctrinam de crucifixo Christo, prædicasse Ratisponæ ad